

ГРАДЕЦЬКА НАТАЛІЯ МИКОЛАЇВНА

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри соціально-гуманітарних та правових дисциплін
факультету забезпечення державної безпеки
Київського інституту Національної гвардії України
ORCID ID 0000-0002-5903-9829

ПРАВОВА ІДЕОЛОГІЯ ДЕРЖАВИ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Статтю присвячено дослідженню впливу глобалізаційних процесів на правову ідеологію держави. Зазначено, що держава, право і національна правова система в умовах глобалізаційних процесів піддаються трансформації. Встановлено, що правова ідеологія глобалізації тією чи іншою мірою втілює ліберальну правову ідеологію. Констатовано, що правова ідеологія держави в умовах глобалізації змістовно розширюється. Важливими в її змісті, поряд із традиційними поняттями, цінностями, ідеями, концепціями, теоріями, стають такі ідеї-принципи як: верховенство права, прав людини, поділу влади, правосуддя, демократії.

Ключові слова: вплив; глобалізація; держава; право; ідеологія; правова система; правосвідомість; суспільство.

Постановка проблеми. Глобалізація становить собою процес зростаючої цілісності людства, його взаємозалежності й взаємозв'язку. В юридичній літературі та нормативних актах як національного, так і міжнародного рівнів, немає єдиного, універсального визначення поняття «глобалізація». Загалом глобалізацію вчені розуміють як макромасштабний, багатоплановий і внутрішньо суперечливий процес нарощування загального в елементах світових соціальної, економічної, правової та інших систем [1, с. 231–237].

Глобалізація, як об'єктивний процес поглиблення зав'язків та інтеграції всіх сфер життєдіяльності суспільства планетарного масштабу, посідає провідне місце серед світових макротенденцій. Науковці доходять висновку, що відбуваються процеси формування соціопланетарної реальності, яка має принципово нову якість і яку вже неможливо визначити у таких категоріях, як «держава», «нація», «суверенітет», «національний ринок» тощо [2, с. 36–39].

Держава, право і національна правова система в умовах світових глобалізаційних процесів піддаються трансформації, глибина і масштаб якої визначається їх цивілізаційною характеристикою, рівнем та динамікою їхнього розвитку, здатністю і потенціалом до змін. Функціонування національних правових систем у сучасних умовах залежить від значної кількості чинників, які дозволяють їм, не втрачаючи

свої цінності й самобутності, залучатися до глобалізаційних процесів [3, с. 430–440].

Процеси глобалізації зумовлюють необхідність формування достатнього правового підґрунтя для забезпечення гармонійного співіснування націй і вирішення проблем загальнолюдського масштабу [4, с. 28–35].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню окремих аспектів впливу глобалізації на правові явища та процеси присвятили свої праці: Т. Андрусак, Р. Бірюков, Н. Бондарь, В. Васецький, Є. Дергачов, О. Дзьобань, В. Костицький, О. Краснокутський, І. Лукашук, Х. Маркович, М. Недюха, А. Новак, О. Онуфрієнко, А. Савенков, Л. Удовика, І. Яковюк і багато інших дослідників.

Теоретико-правові засади правової ідеології в Україні розробляли вітчизняні науковці: О. Войтанович, В. Тацій, Ю. Шемшученко, В. Погорілко, О. Скрипнюк, М. Козюбра, О. Петришин, Н. Оніщенко, П. Рабінович, О. Скакун, В. Шаповал, В. Копейчиков та інші.

Метою статті є вивчення впливу глобалізації на формування правової ідеології держави.

Виклад основного матеріалу. Глобалізація впливає практично на всі сфери життя суспільства – економічну, політичну, соціальну і правову. Правова глобалізація передбачає розширення сфери взаємодії національних правових систем. Як зазначає

Р. Бірюков, «глобалізація суттєво впливає на трансформацію, зміни й модернізацію правових інститутів, норм і відносин на всесвітньому, регіональному та внутрішньодержавному рівнях, стимулює, прискорює й оновлює процеси універсалізації у сфері права» [5, с. 37].

Правову глобалізацію можливо визначити як процес формування нової, загальносвітової системи правових норм, що організують та забезпечують глобальну міждержавну взаємодію у різних сферах життя сучасного суспільства, у процесі якого міжнародне право, національне право, а також право міжнародних господарських об'єднань опиняються у стані тісної взаємодії. При цьому характер правової інтеграції та інтернаціоналізації визначається, з одного боку, участю країн у справах світової спільноти, а з другого – ступенем сприйняття країнами тих чи інших аспектів права інших держав [6, с. 25–30].

На думку Л. Удовики, «правова глобалізація є складником загального процесу глобалізації і має спільні з ним риси, зокрема: дихотомічність, суперечливість, пульсуючий характер, нерівномірність тощо. Як самостійний процес, правова глобалізація полягає у створенні системи правових норм міжнародної правової системи, що організують, забезпечують, узгоджують глобальну взаємодію в різних сферах суспільства шляхом взаємодії міжнародного й національного права, із залученням норм корпоративного права, транснаціональних суб'єктів світової економіки, наднаціональних економічних і фінансових норм і правил діяльності держав, міждержавних союзів, загальноновизнаних правових стандартів і цінностей» [7, с. 21–27].

Специфіка глобалізації в правовій сфері полягає в тому, що цей процес виявляється і прослідковується в тому або іншому ступені в усіх структурних частках національної правової системи, яка охоплює, на думку більшості дослідників, всі її компоненти як статичної, так і динамічної спрямованості. Йдеться, насамперед, про нормативну правову базу, а також систему джерел права і їх співвідношення. Процес глобалізації присутній у правотворчості і правозастосуванні, оскільки динамізм правової системи забезпечується, з одного боку, механізмом соціальної обумовленості правотворчої діяльності, а з другого – соціальними чинниками правореалізації. Проте не меншу дію чинить глобалізація і на правосвідомість людей [8, с. 290–297]. Від рівня правової свідомості суспільства залежить подальший розвиток держави на шляху до забезпечення сталого розвитку. Важливість правосвідомості обумовлена тим фактором, що правова свідомість як духовний вияв права, утворює проміжну ланку між об'єктивним законом, правовою поведінкою і діями.

Дослідження питань правосвідомості, її розвитку та впливу на трансформацію правової ідеології важко переоцінити. Зазначене завдання набуває особливої актуальності у зв'язку з критичним станом правосвідомості, що виявляється в ігноруванні законів, правовому нігілізмі та інших формах деформації правової свідомості [9, с. 37–43]. Глобалізація правосвідомості здійснюється в загальному руслі глобалізації масової свідомості суспільства, проте вона має власну специфіку розвитку, обумовлену логікою й спадкоємністю самої правосвідомості. У глобалізації правосвідомості простежуються такі закономірності: по-перше, в процесі розвитку правосвідомості спостерігається поступовий перехід від заборонно-приписуючого характеру регулювання до переважно дозвільного, при акцентується на юридичних дозволах, суб'єктивних правах; по-друге, автономія особистості набуває все більш стійкого правового статусу; по-третє, влада держави піддається все більшій регламентації і стає підконтрольною громадянському суспільству; по-четверте, все більше виявляються гуманістичні начала у побудові системи правового регулювання [10, с. 529–534].

Виокремлення правової глобалізації як складника загального процесу глобалізації та визнання її впливу на правову ідеологію має істотне значення у розумінні сутності й змісту трансформаційних процесів у національній правовій ідеології. Правова ідеологія – система ідей, теорій, понять, норм, поглядів, заснованих на певних наукових і політичних знаннях та уявленнях. Провідна функція правової ідеології полягає у здійсненні впливу на формування й еволюцію правової, політичної та моральної свідомості, світогляду і загальної культури індивідів, на зміцнення в суспільстві правових знань, піднесення престижу та авторитету держави, права і законодавства [11, с. 10].

Дослідник М. П. Недюха визначає правову ідеологію як суспільне явище, юридичну категорію, структурний елемент правосвідомості, складник ідеологічної функції держави, теоретичну основу державної правової політики. Правова ідеологія постає відносно самостійним політико-правовим феноменом, функціональним призначенням якого є визначення ролі права як засобу унормування життєдіяльності держави, суспільства, громадян країни в їх підпорядкуванні завданням, цілям процесу соціальних змін [12, с. 301].

У практично-прикладному аспекті правова ідеологія сприяє формуванню уявлень, пропозицій, принципів і рекомендацій щодо вдосконалення правових відносин, норм та інститутів. Також поняття правової ідеології варто розуміти як теоретико-філософське й буденно-побутове осмислення права як

цілісного інструменту регулювання найважливіших сфер суспільних відносин. На думку Т. Андрусика, правова ідеологія може бути окреслена як відображення в суспільній свідомості такого важливого й складного компонента соціального життя, яким є право, і є насамперед такою теоретичною свідомістю, яка розглядає право як першооснову життя суспільства, осмислює соціальну реальність крізь призму правових уявлень. Тобто правова ідеологія виступає синонімом юридичного світогляду. Невід'ємною складовою правової ідеології є також правовий порядок, «право в дії», правова свідомість суспільства тощо. Як особлива складова правової свідомості, правова ідеологія поєднує правові принципи та погляди, прагнення й вимоги суспільства та його різноманітних соціальних груп і прошарків. Покликання ідеології, серед іншого, полягає в тому, щоб стояти на сторожі державних інтересів, оскільки саме вона володіє тими світоглядними та ціннісно-орієнтаційними функціями, що дають змогу повною мірою виражати інтереси держави. При цьому закладена в ідеології політична ідея є одночасно й нормою, спрямовуючою погляди громадян у чітко визначене ціннісно-смісловне русло [11, с. 9–14].

Правова ідеологія формує правові цілі розвитку країни, визначає фундаментальні засади національного законодавства, обґрунтовує та оцінює правові явища, акумулює виникнення корисних для держави та суспільства правовідносин. Особливість правової ідеології полягає не лише в істотному впливі на правову систему в цілому, а й на особистість. Вона сприяє розумінню правових норм та принципів, прав і обов'язків людини, отже, і визначає поле правомірної поведінки. Правова ідеологія є ефективним засобом вибору правильного вектору особистісної поведінки, її аксіологічної аргументації та способом мотиваційної внутрішньої самоорганізації. Завдяки правовій ідеології людина може оптимально ідентифікуватися та адаптуватися у соціумі, позаяк вона зорієнтує індивідуума на соціально-правові цінності, елімінуючи протиправні умисли [13, с. 71–76].

Правова ідеологія завжди виступає інструментом відтворення ціннісно-світоглядної макросистеми, яка формується, функціонує та розвивається в межах відповідного загального ідеологічного напрямку. Правова ідеологія глобалізації втілюється у правовій політиці, правовій інтернаціоналізації, адаптації, гармонізації, імплементації, уніфікації норм, національному праві, законодавстві, правореалізації й правозастосуванні, спрямовує й активізує національну правову систему до взаємодії та співпраці з міжнародними органами й організаціями.

Сучасний досвід правового розвитку переконливо

засвідчує, що глобалізація впливає на сутність національної правової ідеології, трансформує її, оскільки змінює сутність права як феномена, який все активніше виявляється як регулятор суспільних відносин не лише на рівні національному, а й на наддержавному, глобальному рівні – на рівні транснаціональних корпорацій, міжнародних банків, міждержавних об'єднань і великої кількості неурядових організацій [14, с. 36–41].

Правова ідеологія глобалізації тією чи іншою мірою втілює ліберальну правову ідеологію. Ліберальна правова ідеологія проголошує вільного індивіда джерелом всіх соціальних благ, у тому числі тих, які пов'язані з розвитком суспільства та держави в цілому. Основу ліберальної правової ідеології становлять поняття: свободи (у негативному і позитивному аспектах; як принцип права), рівності (формальна рівність; рівність можливостей з подоланням дискримінації і соціальної нерівності через право), прав людини як морального стандарту сучасного суспільства із належним їм правовим забезпеченням, демократії (включно зі свободою, рівністю можливостей, народовладдям, індивідуальною автономією, конституціоналізмом, громадською асоціацією), верховенства права (як правового принципу з реальним пануванням права над політичною владою) у поєднанні з концептом правової держави [15, с. 31–38].

Сучасна правова ідеологія Української держави не вирізняється ідейною обґрунтованістю й виваженістю, її не можна вважати адекватною й оптимальною сучасним світовим реаліям і глобалізаційним викликам, що загалом негативно позначається на змістових аспектах правового розвитку, законодавчому процесі, змісті багатьох законів, їхньому доктринальному наповненню, аксіологічному спрямуванні тощо. Зазначене детермінує певні проблеми, які істотно ускладнюють поступальний розвиток України як правової демократичної соціальної держави. Особливості розвитку правової ідеології в умовах глобалізації викликають проблеми і суперечності у функціонуванні національної правової системи, а в поєднанні із плюралізмом ідеологій, що гарантується ст. 15 Конституції України, зумовлюють нагальну потребу у формуванні обґрунтованої національної правової ідеології як концептуальної основи правової політики, яка в змістовому та функціональному аспектах підпорядкована принципу верховенства права, гарантує і захищає права людини, забезпечує ефективність законодавства, сприяє формуванню цілісної національної правової системи, досягненню структурно-функціональної єдності її елементів, правовими засобами забезпечує модернізацію держави, захищає національні інтереси, гарантує оптимальне функціонування

правової держави і громадянського суспільства, надає адекватні й дієві політико-правові засоби забезпечення від викликів, ризиків і небезпек, спричинених глобалізацією, сприяє зміцненню міжнародного авторитету України, позиціонує Україну як цивілізовану європейську державу в глобальному правовому просторі [16, с.107–112].

Формування правової ідеології України в умовах глобалізації – це складний, системний, різномірний, політично, економічно й соціально зумовлений процес, який полягає у концептуальному поєднанні й узгодженні правових ідей, ідеалів, цінностей, уявлень, образів, які відображають особливості реального й бажаного національного правового розвитку, та врахуванні тенденції глобального правового розвитку, світових і європейських правових цінностей і стандартів, адекватних і дієвих формах та засобах захисту національних інтересів. Змістовно процес формування вітчизняної правової ідеології в умовах глобалізації іманентно пов'язаний із упродовженням світових і європейських правових цінностей і стандартів (верховенства права, прав людини, судочинства, демократії, прецедентів Європейського Суду з прав людини).

Основними способами формування та поширення національної правової ідеології вважаємо:

1) проведення круглих столів, конференцій, семінарів з питань формування національної правової ідеології;

2) використання ЗМІ – телебачення, преси, радіо та Інтернет для вивчення громадської думки й поширення правових ідей, теорій, концепцій;

3) створення тематичних документальних і телевізійних програм, художніх фільмів, які пропагують основні правові ідеї, формують позитивні правові установки й переконання;

4) видання юридичної літератури ідеологічного спрямування;

5) ідеологічну правову роботу в дитячих і молодіжних організаціях (тематичні лекції, ділові ігри, конкурси на правову тематику тощо);

6) загальнонавчальні способи правової освіти та виховання (правова агітація та пропаганда, зустрічі з трудовими колективами, проведення мітингів і зборів, розміщення агітаційних плакатів, стендів, бігбордів, соціальна реклама тощо);

7) інші способи формування національної правової ідеології.

Формування національної правової ідеології як невід'ємної частини правової культури є складним і тривалим процесом, який вимагає використання всіх описаних напрямів, методів та способів, зокрема, класичних способів й методів правової освіти та виховання.

В умовах глобалізації та євроінтеграції вітчизняна правова ідеологія доповнюється міжнародними та європейськими правовими стандартами й цінностями Європейського Союзу, прецедентною практикою Європейського суду з прав людини (новими ідеями й принципами щодо меж та захисту основних прав і свобод людини).

Суб'єктами формування національної правової ідеології є найкращі представники наукових шкіл України, ті науковці, які консолідують зусилля навколо цієї ідеї – створити національну правову ідею, систему фундаментальних правових цінностей, на основі якої буде будуватися вся державна політика. В умовах глобалізації до формування національної правової ідеології доцільно та необхідно залучати зарубіжних фахівців, представників європейських та американських наукових шкіл [17, с. 110–119].

Висновки та перспективи подальших досліджень. Глобалізація не тільки впливає на всі форми життя, а й видозмінює їх, змінює їх функції та призначення, призводить до зміни як змістових параметрів прав людини, так і форм та засобів їх реалізації; зокрема, на юридичні фактори – до посилення взаємовпливу та взаємодії міжнародного та національного правопорядків.

Глобалізація впливає на національні правові системи та їх елементи, трансформує їх зміст і тенденції розвитку. Глобалізована правова система – це національна правова система, яка функціонує й розвивається на основі істотного врахування в національному праві й законодавстві міжнародно-правових норм за активної взаємодії національної правової системи з міжнародними органами й організаціями, проводить політику правової інтеграції, інтернаціоналізації, адаптації, гармонізації, імплементації, уніфікації норм [7, с. 25].

Глобалізація як самостійний фактор розвитку права зумовлює необхідність вироблення певних загальних правових стандартів, які дадуть змогу перейти до якісно нового співіснування націй у сучасному світі на гуманістичних засадах.

Глобалізація істотно впливає як на внутрішньо-державні правові процеси, так і на характер відносин з різноманітними правовими системами. Глобалізація змінює не лише зміст права, а й його джерела, правотворчий процес, право застосування, правову культуру, правову охорону [18, с. 252–257].

Позитивний вплив глобалізації простежується в поступовому щезанні право-культурних відмінностей, в уніфікації та універсалізації права, його гуманізації й гармонізації, прискоренні й оновленні процесів правового розвитку, запозиченні міжнародного досвіду та застосуванні міжнародних принципів

права, внутрішньому наповненні права суспільними цінностями тощо. Крім того, отримали міжнародне визнання, гарантування й захист такі найважливіші інститути права, як права і свободи людини [1, с. 231–237].

Вітчизняна правова ідеологія в умовах глобалізації змістовно розширюється. Важливим у її змісті, поряд із традиційними поняттями, цінностями, ідеями, концепціями, теоріями, стають такі ідеї-принципи як: верховенство права, прав людини, поділу влади, правосуддя, демократії. Зазначені ідеї-принципи, маючи глибоке історичне підґрунтя, є надбанням глобального правового розвитку, закладеним в основу міжнародного права, а згодом – почали втілюватись у національних правових ідеологіях, у нормах національного права. Окрім того, у змістовому аспекті національна правова ідеологія в умовах глобалізації збагачується шляхом визнання й утвердження в національному праві й законодавстві міжнародних і європейських правових стандартів.

Отже, формування правової ідеології держави в умовах глобалізації є складним і тривалим процесом, який вимагає використання всіх описаних напрямів, методів та способів, включаючи класичні способи й методи правової освіти та виховання. Вирішальне значення в процесі формування правової ідеології певного суспільства має створення системи позитивних правових настанов, які визначатимуть або відображатимуть стратегічні напрями розвитку суспільства та держави, відповідатимуть інтересам громадян та органічно включатимуться в систему їхніх особистісних установок [17, с. 132].

Перспективи подальших досліджень у цьому контексті вбачаємо у вивченні питання формування правової ідеології певного суспільства та створення системи позитивних правових настанов, які визначатимуть або відображатимуть стратегічні напрями розвитку суспільства та держави, відповідатимуть інтересам громадян та органічно включатимуться в систему їхніх особистісних установок.

Список використаних джерел

1. Сторожук Д. А. Вплив глобалізаційних процесів на правовий прогрес: антропологічні та аксіологічні передумови. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2019. Випуск 54. С. 231–237.
2. Герасіна Л. М., Панов М. І. Глобалізація як виклик сучасності: політологічний і правовий аспект. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. Харків. : Право, 2005. Вип. 9. С. 36–49.
3. Хаустова М. Г. Феномен глобалізації та плюралізм її інтерпретації. *Форум права*. 2013. № 4. С. 430–440.
4. Плавич В. П. Становлення і розвиток сучасного права в умовах глобалізації. *Правова держава*. 2018. № 30. С. 28–35.
5. Бірюков Р. М. Глобалізація та її вплив на правову сферу. *Українсько грецький міжнародний науковий юридичний журнал «Порівняльно правові дослідження»*. 2009. № 2. С. 36–40.
6. Хаустова М. Г., Ждан М. Д. Правова глобалізація: поняття, риси, види. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія : Право*. 2013. № 1082, Вип. 16. С. 25–30.
7. Удовика Л. Г. Глобалізація як критерій типології національних правових систем. *Актуальні проблеми держави і права*. 2014. Вип. 72. С. 21–27.
8. Бірюков Р. М. Вплив глобалізаційних процесів на формування правової політики національних держав. *Актуальні проблеми політики*. 2010. Вип. 39. С. 290–297.
9. Дергачов Є. В. Особливості трансформації правової свідомості на сучасному етапі розвитку України. *Вісник НТУУ «КПІ. Філософія. Психологія. Педагогіка»*. Випуск 1. 2015. С. 37–43.
10. Дзьобань О. П. Вплив глобалізаційних процесів на національну право й правову культуру. *Гілея: науковий вісник*. 2013. № 72. С. 529–534.
11. Ситник О. М. Правова ідеологія як складник механізму державно-правового регулювання. *Держава і право*. 2012. Вип. 56. С. 9–14.
12. Недюха М. П. Правова ідеологія: основні теоретико-методологічні підходи до визначення поняття. *Публічне право*. 2012. № 3 (7). С. 299–306.
13. Журавський Р. Особливості діяльності громадських організацій у контексті формування правової ідеології в транзитивних суспільствах. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: «Юридичні науки». Том 10. № 1(37). С. 71–76.
14. Войтанович О. Й. Ідеологія глобалізації в сучасному світі та її вплив на державу і право: аспекти теорії. *Вісник Запорізького національного університету*. 2013. № 3. С. 36–42.
15. Добросердов А. Р. Поняття та зміст правового лібералізму. *Правничий часопис Донецького національного університету імені Василя Стуса*. № 1. 2024. С. 31–38.
16. Удовика Л. Г. Трансформація правової системи в умовах глобалізації: антропологічний вимір: монографія. Харків.: Право, 2011. 552 с.
17. Войтанович О. Й. Формування національної правової ідеології в умовах глобалізації: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01. Запоріжжя. 2017. 169 с.
18. Маркович Х. М. Правова ідеологія держави в умовах глобалізаційних перетворень. *Нове українське право*. 2021. № 4. С. 252–257.

References

1. Storozhuk, D. A. (2019). Vplyv hlobalizatsiinykh protsesiv na pravovyi prohres: antropologichni ta aksiologichni peredumovy [The impact of globalization processes on legal progress: anthropological and axiological prerequisites]. *Scientific Bulletin of the Uzhhorod National University. Law Series*. Issue 54. P. 231–237 [in Ukrainian].
2. Herasina, L. M., Panov, M. I. (2005). Hlobalizatsiia yak vyklyk suchasnosti: politologichni i pravovyi aspekt [Globalization as a modern challenge: political and legal aspects]. *Derzhavne budivnytstvo ta mistseve samovriaduvannia*. Kharkiv. Pravo, 2005. Issue 9. P. 36–49 [in Ukrainian].
3. Khaustova, M. H. (2013). Fenomen hlobalizatsii ta pliuralizm yii interpretatsii [Phenomenon of globalization and pluralism of its interpretation]. *Forum prava*. 4, pp. 430–440 [in Ukrainian].
4. Plavich, V. P. (2018). Stanovlennia i rozvytok suchasnoho prava v umovakh hlobalizatsii [The formation and development of modern law in the conditions of globalization]. *Pravova derzhava*, 30, pp. 28–35 [in Ukrainian].
5. Biriukov, R. M. (2009). Hlobalizatsiia ta yii vplyv na pravovu sferu. [Globalization and its impact on the legal sphere]. *Ukrainsko hretskyi mizhnarodnyi naukovi yurydychnyi zhurnal «Porivnialno pravovi doslidzhennia»*, 2. P. 36–40 [in Ukrainian].
6. Khaustova, M. H., Zhdan, M. D. (2013). Pravova hlobalizatsiia: poniattia, rysy, vydy [Legal globalization: concepts, features, types]. *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu imeni V. N. Karazina. Seriya «Pravo»*. Vyp. 16. P. 25–30 [in Ukrainian].
7. Udovyka, L. H. (2014). Hlobalizatsiia yak kryterii typolohii natsionalnykh pravovykh system [Globalization as a criterion for the typology of national legal systems]. *Aktualni problemy derzhavy i prava*. Vyp. 72. P. 21–27 [in Ukrainian].
8. Biriukov, P. M. (2010). Vplyv hlobalizatsiinykh protsesiv na formuvannia pravovoi polityky natsionalnykh derzhav [The influence of globalization processes on the formation of the legal policy of national states]. *Aktualni problemy polityky*. Vyp. 39. P. 290–297 [in Ukrainian].
9. Derhachov, Ye. V. (2015). Osoblyvosti transformatsii pravovoi svidomosti na suchasnomu etapi rozvytku Ukrainy [Peculiarities of the transformation of legal consciousness at the current stage of development of Ukraine.]. *Visnyk NTUU «KPI. Filosofiia. Psykhologhiia. Pedahohika»*. Vyp. 1. P. 37–43 [in Ukrainian].
10. Dzoban, O. P. (2013). Vplyv hlobalizatsiinykh protsesiv na natsionalni pravo y pravovu kulturu [The impact of globalization processes on national law and legal culture] *Gileya: science. Release*. Kyiv, Vol. 72. P. 529–534 [in Ukrainian].
11. Sytnyk, O. M. (2012). Pravova ideolohiia yak skladnyk mekhanizmu derzhavno-pravovoho rehu lyuvannya [Legal ideology as a component of public-regulation]. *Derzhava i pravo*. Vyp. 56, pp. 9–14 [in Ukrainian].
12. Nediukha, M. (2012). Pravova ideolohiia: osnovni teoretyko-metodologichni pidkhody do vyznachennia poniattia. *Publichne pravo*. Vyp. 3 (7). pp. 299–306 [in Ukrainian].
13. Zhuravskyy, R. (2023). Features of the activities of public organizations in the context of the formation of legal ideology in transitive societies. *Bulletin of Lviv Polytechnic National University. Series: Legal Sciences*. Vol. 10, No. 1(37), pp. 71–76 [in Ukrainian].
14. Voitanovych, O. Y. (2013). Ideolohiia hlobalizatsii v suchasnomu sviti ta yii vplyv na derzhavu i pravo: aspekty teorii [The ideology of globalization in the modern world and its influence on the state and law: aspects of the theory]. *Visnyk Zaporizkoho natsionalnoho universytetu*. Vyp 3. P. 36–42 [in Ukrainian].
15. Dobroserdov, A. (2024). Poniattia ta zmist pravovoho liberalizmu [The Concept and Content of Legal Liberalism]. *Pravnychi chasopysy of the Vasyl' Stus Donetsk National University*. Vyp 1. pp. 31–38 [in Ukrainian].
16. Udovyka, L. H. (2011). Transformatsiia pravovoi systemy v umovakh hlobalizatsii: antropologichni vymir [Transformation of the legal system in the conditions of globalization: an anthropological dimension]. *Monohrafiia*. Kharkiv: Pravo. 552p. [in Ukrainian].
17. Voitanovych, O. I. (2017). Formuvannia natsionalnoi pravovoi ideolohii v umovakh hlobalizatsii [Formation of national legal ideology in the conditions of globalization]. *dis... Cand. Law. Sciences. Klasychnyi pryvatnyi universytet Zapoizhzhia*. Ukraine. 169 p [in Ukrainian].
18. Markovych, H. M. (2021). Pravova ideolohiia derzhavy v umovakh hlobalizatsiinykh peretvoren [Legal ideology of the state in the conditions of globalization transformations]. *New Ukrainian law*, Vol. 4. pp. 252–257 [in Ukrainian].

Gradeckaia Natalya

Ph.D. in Law, Docent, Associate Professor
of the Department of Social,
Humanitarian and Legal Disciplines
of Kyiv Institute of the National guard of Ukraine

LEGAL IDEOLOGY OF THE STATE IN THE CONTEXT OF GLOBALIZATION

The article analyzes the influence of globalization on the legal ideology of the state. It is noted that globalization, as a macro-trend of modernity, is a process of deepening ties and integrating all spheres of society of global scale.

The state, law and the national legal system are subjected are influenced by transformation in the to globalization context. It was found that the specificity of globalization in the legal sphere is that this process is evident in all structural parts of the national legal system. The legal ideology of globalization is embodied in legal policy, legal internationalization, adaptation, harmonization, implementation, unification, in national law, legislation, legal implementation and enforcement, directs and activates the national legal system for interaction and cooperation with international bodies and organizations.

The formation of the legal ideology of Ukraine in the conditions of globalization is a process that consists in the conceptual combination and coordination of legal ideas, ideals, values, images that reflect the peculiarities of real and desired national legal development and taking into account the trend of global

legal development, world and European legal values and standards, adequate and effective forms and means of protection of national interests. Meaningfully, the process of formation of legal ideology in the globalization context is intrinsically connected with the introduction of world and European legal values and standards.

The main directions of forming and spreading the legal ideology of the state in the globalization are: development and adoption at the legal level of the national development strategy (national idea); legal education and training; patriotic and legal education of youth; support and development of national cinematography and literature of legal and educational content; development of the national Internet sector in terms of patriotic and legal content.

Keywords: *influence; globalization; state; law; ideology; legal system; legal awareness; society.*